

[Ministeren for skatter og afgifter]

ninger. Ændringen har forbindelse med skat-testyrelseslovens ikrafttræden pr. 1. januar 1979.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt kan henvise til forslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Keld Andersen (KF):

På forslagsstillernes vegne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Lejeværdi i blandede ejendomme m. v.).

(Lovforslag nr. L 148).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Keld Andersen (KF):

På forslagsstillernes vegne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Lejeværdi af bolig i egen ejendom).

(Lovforslag nr. L 149).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdsgiverbetaling, nedsatte dagpenge, ferie, forhøjelse af medlemstallet som betingelse for anerkendelse, arbejdsgivernes kontakt med arbejdsformidlingen m. m.).

(Lovforslag nr. L 150).

Lovforslaget indeholder en række elementer af forskellig art og vægt og dermed også med noget forskellig baggrund. Hovedformålet er imidlertid at foretage justeringer af forsikringssystemet, således at det kommer til at svare bedre til de gældende forhold på arbejdsmarkedet. Dette indebærer ændringer af loven og af administrative regler, der kan medvirke både til at undgå utilsigtet anvendelse af systemet, til at sikre hensigtsmæssige forhold for de mennesker, som rammes af arbejdsløshed, og til at sikre et effektivt og hensigtsmæssigt forsikringssystem.

Baggrunden for lovforslaget er således i høj grad, at der er sket en udvikling på ar-

bejdsmarkedet, som gør visse gældende regler mindre hensigtsmæssige. Det er i denne sammenhæng meget vigtigt at være klar over, at der er en vekselvirkning mellem dagpenge-reglerne og ansættelses- og arbejdsforholdene, således at dagpengereglerne kan være med til at fremme eller hæmme tendenser på arbejdsmarkedet. Dette er særlig tydeligt i perioder med dårlig beskæftigelse, hvor visse af de mekanismer, som ellers forhindrer utilsigtet anvendelse af dagpengene, ikke virker fuldt ud.

Det er regeringens ønske at søge at begrænse antallet af situationer, hvor dagpengereglerne indvirker på arbejdsmarkedets forhold, fordi ændringer på dette område bør fremkomme som tilsigtede følger af aftaler mellem arbejdsmarkedets parter eller af lovgivning og ikke som mere eller mindre tilfældige resultater af udbetaling af dagpenge. Lovforslagets formål er derfor også at medvirke til at opretholde de arbejdsvilkår m. v., som er aftalt gennem de kollektive overenskomster.

Det er på denne baggrund, at forslagene om arbejdsgiverbetaling ved ledighed i tilslutning til helligdage m. v. og om supplerende dagpenge skal ses.

Forslaget om arbejdsgiverbetaling medfører, at arbejdsgiveren skal betale et beløb, som svarer til de dagpenge, som ledigheden i tilslutning til jul, påske, Kristi himmelfartsdag, grundlovsdag og 1. maj har medført, dog højst 40 timer for hver ansat. Med denne regel søger man at undgå, at arbejdsgivere gennem hjemsendelser i tilslutning til helligdage påfører det offentlige store udgifter.

De forskellige ændringer vedrørende supplerende dagpenge har ved siden af ønsket om at undgå utilsigtede udbetalinger af dagpenge det formål at medvirke til at skabe flere fuldtidsansættelser. Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget er der ikke tvivl om, at de gældende regler for udbetaling af supplerende dagpenge har medvirket til at skabe et større antal deltidsstillinger, end det ellers ville være naturligt for det eksisterende arbejdsmarked.

Ændringerne går ud på at indføre en yderligere sanktionsregel ved vægning i situationer, hvor en fuldtidsforsikret med deltidsarbejde nægter at overtage et fuldtidsarbejde; at indføre fastere rammer for arbejdsfordelingsordninger og for brugen af frigørelsesat-

[Arbejdsministeren]

tester; at indføre en begrænsning af deltidsforsikredes ret til supplerende dagpenge; samt at hæve det mindstebeløb i dagpenge, som kan udbetales i en uge fra dagpenge for ½ til dagpenge for en hel dags ledighed.

I forbindelse hermed vil det blive henstillet til arbejdsformidlingen at forstærke bestræbelserne på at anvise fuldtidsarbejde til fuldtidsforsikrede med deltidsbeskæftigelse og i øvrigt så vidt muligt at anvise fuldtidsforsikrede fuldtidsarbejde og deltidsforsikrede deltidsarbejde.

Der vil endvidere blive indført en regel om overførsel af timer ud over normal arbejdstid fra uge til uge, således at overarbejde i én uge nedsætter muligheden for udbetaling af dagpenge i den næste. Denne regel kan også ses i sammenhæng med overvejelserne omkring begrænsning af overarbejde.

Samtidig med gennemførelsen af disse ændringer vedrørende supplerende dagpenge vil regeringen for sit eget vedkommende og gennem kontakt med de kommunale organisationer arbejde på, at så mange stillinger som muligt bliver normeret som fuldtidsstillinger og det dermed undgås, at medlemmer, der søger fuldtidsstillinger, må lade sig ansætte på deltid og samtidig hæve dagpenge.

Det skal i denne sammenhæng understreges, at der ikke heri ligger nogen modsætning til de igangværende bestræbelser på at fremme deltidsstillinger inden for det offentlige, i det omfang de ansatte selv ønsker deltidsansættelse. Det vil også fremover være sådan, at ansattes ønsker om deltidsbeskæftigelse vil blive imødekommet i videst muligt omfang. Sådanne ansættelser er i overensstemmelse med intentionerne i lovforslaget – nemlig at ansættelsesformen i så høj grad som muligt skal svare til den enkeltes eget ønske.

Regeringen venter ikke, at disse forholdsregler vil kunne løse alle problemerne omkring den utilsigtede anvendelse af arbejdsløshedsdagpenge. Det er imidlertid besluttet at gå gradvis frem inden for dette meget komplicerede område for at sikre, at de nye regler rammer den utilsigtede anvendelse så præcist som overhovedet muligt og det undgås, at reglerne får urimelige virkninger for grupper af arbejdsgivere eller arbejdsløsheds-kassemedlemmer. Derfor søges kun de nævnte ændringer gennemført nu. Der vil imidler-

tid sammen med arbejdsmarkedets parter blive arbejdet videre med problemerne.

Regeringen er således indstillet på at finde frem til en administrerbar ordning, hvorefter arbejdsgiveren skal betale ved kortvarige hjemsendelser, hvor den ansatte vender tilbage til virksomheden. En sådan regel skal ikke ramme almindelige afskedigelser.

Samtidig vil udviklingen omkring udbetaling af supplerende dagpenge blive fulgt meget nøje med henblik på at konstatere virkningerne af de forholdsregler, som nu tages, og behovet for yderligere ændringer.

Hvis ikke vi gennem de foreslåede foranstaltninger fuldt ud opnår det tilsigtede resultat, vil regeringen tage de nødvendige skridt til yderligere foranstaltninger inden et år.

Det er allerede nævnt, at arbejdsformidlingen vil blive inddraget i gennemførelsen af visse af de forestående ændringer. For at styrke arbejdsformidlingens effektivitet foreslås endvidere en ny lovbestemmelse, som pålægger formidlingen at søge oplysninger fra arbejdsgiverne om det forventede forbrug af arbejdskraft. Herved får arbejdsformidlingen tid til og mulighed for at tilvejebringe arbejdssøgende med de kvalifikationer, som der er brug for til det enkelte job. Det skal her nævnes, at det selvfølgelig er helt frivilligt for arbejdsgiverne, om de vil reagere på arbejdsformidlingens henvendelser, som i øvrigt kun vil blive rettet til virksomheder af en vis størrelse. Det er imidlertid regeringens håb, at arbejdsgiverne vil medvirke til denne styrkelse af formidlingen, som er til fordel for både virksomhederne og lønmodtagerne.

En anden ændring af betydning for arbejdsgiverne er forslaget om ændrede regler for arbejdsgivernes bidrag til forsikringen. De gældende regler på dette område stammer fra en tid, hvor både arbejdsmarkedet og forsikringen så anderledes ud end i dag, og dette giver sig udslag i en manglende ensartethed i arbejdsgivernes forpligtelse til at bidrage til forsikringen. Dette søges nu ændret gennem forslaget om, at alle arbejdsgivere skal betale samme bidrag for alle ansatte – af hensyn til de mindre virksomheder dog sådan, at der ikke betales bidrag for en helårsarbejder i hver virksomhed.

Inden for A-kasserne sker der den ændring, at det fremover bliver en betingelse for statsanerkendelse, at kassen har mindst 5.000 medlemmer mod hidtil 1.000 medlem-

[Arbejdsministeren]

mer. Også dette hænger sammen med udviklingen inden for forsikringen, som har medført en sådan udvidelse af kassernes arbejdsområde – man kan blot nævne efterlønnen – at effektivitetshensyn kræver større enheder.

Den udvikling, der har været med hensyn til størrelsen og omfanget af de ydelser, som udbetales gennem kasserne, har endvidere gjort det rimeligt at foretage en – mindre – stramning af betingelserne for at opnå ret til disse ydelser. Efter forslaget skal de 26 ugers arbejde, som giver ret til dagpenge, fremtidig ligge efter indmeldelsen i kassen. Formålet er at sikre, at ret til dagpenge ikke opnås på grundlag af et løst tilknytningsforhold til arbejdsmarkedet, men alene på grundlag af arbejdsperioder, hvor den pågældende har haft et sådant ønske om fast tilknytning til arbejdsmarkedet, at det har været naturligt også at forsikre sig mod tab af arbejde. Det skal for en ordens skyld nævnes, at ændringen ikke indebærer nogen form for stramning i forhold til personer, der for første gang søger ud på arbejdsmarkedet.

En klar forbedring for medlemmerne ligger i den udvidede ret til dagpenge under ferie, som indføres for medlemmer, som på grund af ledighed eller sygdom ikke har optjent feriepenge. Med dette forslag sidestilles disse medlemmer økonomisk med de ledige og medlemmer, der er kommet i arbejde på en virksomhed med kollektiv ferielukning.

Reglerne om dagpenge under arbejdskonflikter ændres, således at der fremover kun kan lukkes for dagpenge til allerede ledige medlemmer, hvis der er tale om en ikke overenskomststridig konflikt. En konflikt kan herefter kun få betydning for allerede ledige medlemmers dagpenge, hvis der er tale om en konflikt, som er i overensstemmelse med det fagretlige system, og hvorunder de ledige derfor både har indflydelse på beslutningerne omkring konflikten og ret til konfliktunderstøttelse. Derimod kan de ledige ikke rammes af overenskomststridige konflikter, som de ingen indflydelse har på. Det skal nævnes, at den meget omtalte konflikt inden for chokolade- og sukkervareområdet i Vejle for nylig ikke ville have fået konsekvenser for de ledige medlemmer, hvis denne regel allerede havde været gennemført, da denne konflikt opstod.

En forbedring for medlemmerne ligger endvidere i ophævelsen af den såkaldte 20/

30 dages regel i forbindelse med dagpenge for søgnehellidage. Denne ændring betyder desuden en stor administrativ lettelse i kasserne.

Et vigtigt led i justeringerne i forbindelse med lovforslaget er de forholdsregler, der går ud på at skabe større klarhed omkring de lediges rettigheder og forpligtelser. Der er tale om tre store områder, som har givet mange vanskeligheder gennem årene, fordi retstilstanden i meget høj grad er udviklet gennem praksis og derfor er meget uoverskuelig. Det drejer sig om: hvad må den ledige foretage sig, uden at der sker fradrag i dagpenge, hvornår foreligger der vægring, og hvad vil det sige at stå til rådighed for arbejdsmarkedet?

Det vil nok være på sin plads at komme med nogle enkelte bemærkninger særligt om det at stå til rådighed, fordi dette punkt i ganske særlig grad har været udsat for misforståelser i den offentlige diskussion omkring arbejdsløshedsforsikringen i den senere tid. Der er ikke tale om, at regeringen nu har opfundet et nyt begreb inden for forsikringen, eller om en stramning i forhold til hidtidig praksis. Det har altid været en forudsætning for udbetaling af dagpenge, at medlemmet står til rådighed for arbejdsmarkedet – det er det, der gør arbejdsløshedsdagpengene til en arbejdsmarkedsydelse til forskel fra de ydelser, som hjemles over sociallovgivningen, og det er et princip, som er fuldt accepteret i kasserne og fagbevægelsen. Det, der nu sker, er, at den hidtidige praksis i videst muligt omfang omsættes til et cirkulære, således at de ledige er i stand til at indrette deres forhold efter reglerne, og således at det bliver muligt at føre en saglig debat om reglerne og deres berettigelse.

Det er i det hele taget mit håb, at der vil blive ført en saglig debat i offentligheden både om de nu foreslåede ændringer – om hvis detaljer jeg naturligvis henviser til lovforslagets bemærkninger – og senere om ændringernes konsekvenser og det eventuelle behov for yderligere foranstaltninger. Som jeg tidligere har nævnt, er arbejdsløshedsforsikringen af stor betydning ikke alene i sig selv som et sikkerhedsnet under de erhvervsaktive, men også i kraft af de følgevirkninger på arbejdsmarkedet i øvrigt, som reglerne kan have. Det er derfor ikke så mærkeligt, men tværtimod kun godt, at mange mennesker

[Arbejdsministeren]

følger området med stor interesse og giver udtryk for deres holdning til problemerne. Som allerede antydnet synes jeg imidlertid nok, at der har været mange misforståelser inde i diskussionen om forsikringen i den senere tid, og jeg håber, at forslaget vil medvirke til en mere afklaret offentlig debat om disse emner.

Det er regeringens opfattelse, at dette lovforslag og de administrative ændringer, som knytter sig til det, er et nyttigt skridt mod gennemførelsen af nødvendige justeringer inden for arbejdsløshedsforsikringen. Som allerede nævnt forventer regeringen ikke, at alle problemer hermed er løst. Der kan blive tale om yderligere justeringer på et senere tidspunkt, ligesom regeringen naturligvis er meget åben over for de kommentarer og forslag, som kommer frem under behandlingen i tinget og i arbejdsmarkedsudvalget.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til velvillig og hurtigt behandling.

Arbejdsministeren (Auken):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

(Lovforslag nr. L 151).

Forslaget tager sigte på at gennemføre EF-Rådets direktiv af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter.

Ligesom arbejdsmarkedets parter var inddraget i forhandlingerne forud for den danske stillingtagen til EF-Rådets direktiv, har de deltaget i et efterfølgende udvalgsarbejde om udarbejdelse af et forslag til dansk gennemførelseslovgivning. Med enkelte forbehold har der været enighed i udvalget. Det fremsatte forslag svarer til det af udvalget udarbejdede med tilføjelse af en særlig regel for lærlinge m. v., om hvilken jeg henviser til forslagens bemærkninger, og en ikrafttrædelsesbestemmelse. Herudover er det efter forhandling med ministeriet for Grønland foreslået, at loven ikke skal gælde for Grønland.

Hovedformålet med lovforslaget er at sikre lønmodtagernes rettigheder i tilfælde af virksomhedsoverdragelse, således at den, der køber eller på anden måde får en virksomhed overdraget, umiddelbart indtræder i den tid-

ligere ejers rettigheder og forpligtelser efter de løn- og arbejdsforhold, som bestod forud for overdragelsen. Dette gælder, hvad enten der er tale om offentligt ejede eller private virksomheder.

Endvidere foreslås det, at afskedigelse på grund af overdragelse af en virksomhed ikke skal anses for rimeligt begrundet, medmindre afskedigelsen skyldes økonomiske, tekniske eller organisatoriske hensyn, der medfører beskæftigelsesmæssige ændringer.

Vigtigt er også forslaget om, at overdrageren og erhververen skal informere de berørte lønmodtagere om en række forhold, der har betydning for lønmodtagerne, og at der er pligt til at optage forhandlinger med lønmodtagerne om eventuelle foranstaltninger for disse i forbindelse med overdragelsen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Stoffer og materialer, arbejdsmiljørådet, bidrag til arbejdsmiljøfondet, tavshedspligt).

(Lovforslag nr. L 152).

Dette forslag tager først og fremmest sigte på at udbygge mulighederne for sikring mod sundhedsskader fra stoffer og materialer i arbejdsmiljøet.

Når det allerede få år efter arbejdsmiljølovens vedtagelse er fundet påkrævet at foretage denne udbygning, hænger det dels sammen med, at folketingets arbejdsmarkedsudvalg under behandlingen af loven henstillede til arbejdsministeren at optage kontakt med andre ministerier, styrelser og institutter samt arbejdsmarkedets parter for at få koordineret overvejelserne af, hvorledes man bedre end i dag vil kunne styre brugen af farlige stoffer. Dels skyldes det, at behovet for øget viden om mulige farer fra forskellige stoffer og for midler til at imødegå disse farer har været stærkt stigende i virksomhederne og offentligheden. Hertil kommer, at intensivning af arbejdet med disse problemer i andre industrilande har øget mulighederne for at tilvejebringe og udnytte en viden, som det ville